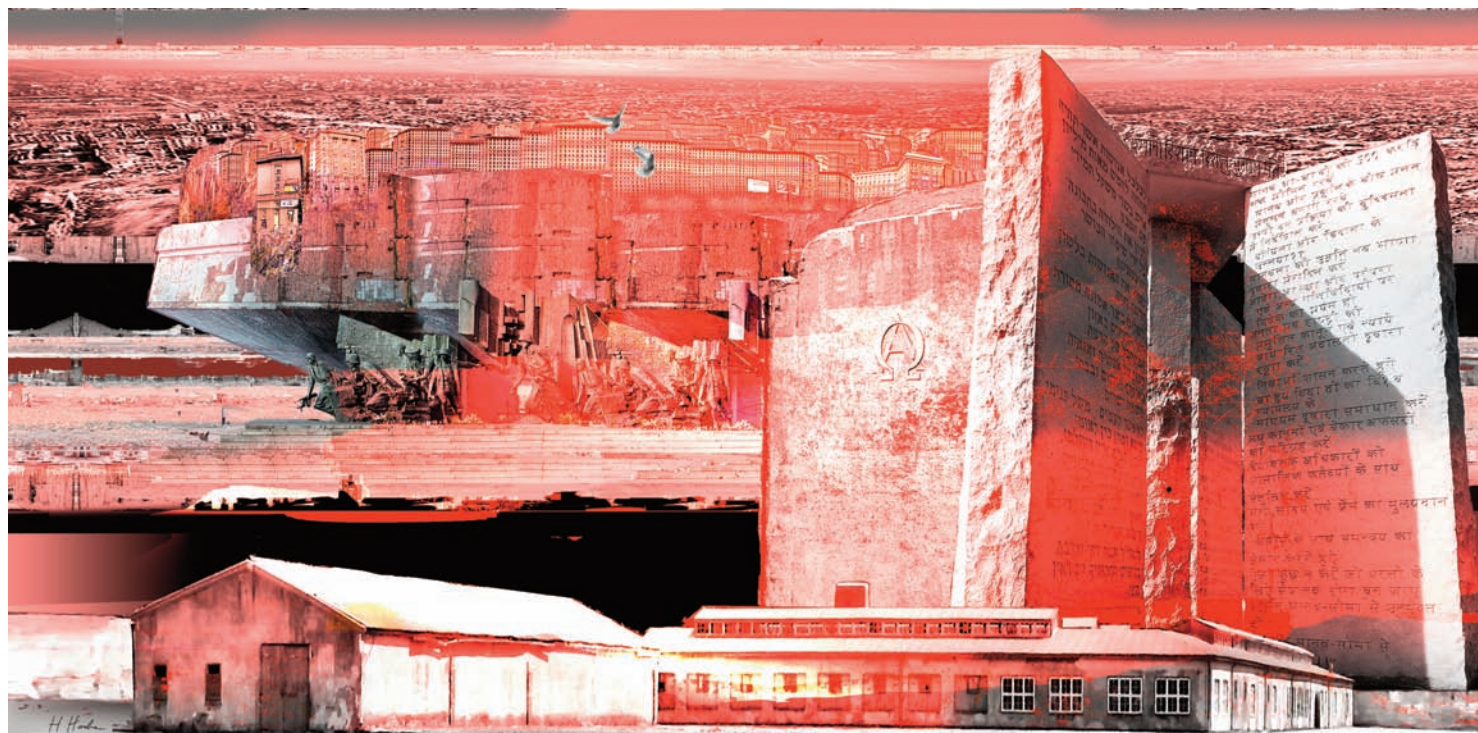

Hanna Haska „ENGRAMY PAMIĘCI - Ravensbrück”

*One jechały bydlęcymi
wagonami przodem do
śmierci
powróciły
nie wszystkie
wymazały pamięć*

Aleksandra Kann-Bogomilska
córka Zofii Pociłowskiej-Kann, byłej więźniarki KL Ravensbrück

Hanna Haska „ENGRAMY PAMIĘCI - Helena Sobótka - To Warszawa”

Hanna Haska „ENGRAMY PAMIĘCI - Freta 40”

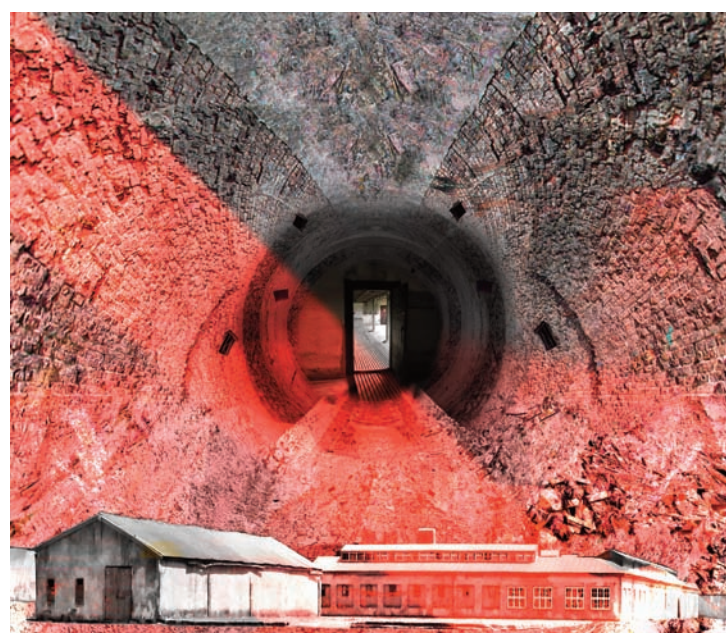
Hanna Haska „ENGRAMY PAMIĘCI - Chór kościoła o. Jezuitów
- Kanonia, Warszawa, 1943”

Hanna Haska „ENGRAMY PAMIĘCI - Szare Szeregi - I”

Hanna Haska „ENGRAMY PAMIĘCI - Ravensbrück - I”

Hanna Haska „ENGRAMY PAMIĘCI - Ravensbrück - Łaźnia”

*Jadę tyłem do kierunku jazdy
zapatrzona we wczoraj
uciekających obrazów
minionego dziś
przeplecionego z dniami kart historii
**One jechały bydlęcymi
wagonami przodem do śmierci
powróciły
nie wszystkie
wymazały pamięć
ta ze zdwojona siłą
powróciła tu i teraz
w drzeniu rąk
w bólu pamięci
kolejnych pokoleń
posypując głowy
popiołem
nie ma pewności :
powróci nie powróci
powróci nie powróci
usta drżą w kolejnych koralikach modlitwy***

Aleksandra Kann-Bogomilska

córka Zofii Pociłowskiej-Kann, byłej więźniarki KL Ravensbrück

„ENGRAMY PAMIĘCI”

Urodziłam się na największym gruzowisku powojennej Europy - ruinach Warszawy zrównanej z ziemią przez Niemców po zrywie Powstania Warszawskiego 1944 roku. Po jego upadku miasto zostało zgruzowane w ponad 85% (tradycyjnymi metodami; splądrowane, wypalone, wyburzone brama po bramie, dom po domu) tj. na skalę większą niż symboliczna Hiroshima (79% zniszczeń jedną powietrzną bombą atomową). „*Mieszkając dzisiaj w tym mieście i chodząc po jego ulicach nie zdajemy sobie sprawy, że stąpamy po wielkim cmentarzysku, że niemal w każdej grudce warszawskiej ziemi są prochy i krew jego mieszkańców*” pisze historyk Marek Sokołowski („Varsovia Semper Invicta - Pamięć i nadzieja”). W gruzach Warszawy pozostali na zawsze rozstrzelani i spaleni moi bliscy.

Historia Warszawy - to historia mojej rodziny. Dziadek walczył w „Cudzie nad Wisłą” (1920 r.). W Powstaniu Warszawskim 1944 r., jako łączniczka i sanitariuszka na Starym Mieście walczyła moja mama - harcerka 19-tej Praskiej Drużyny im. Emilii Plater - Szarych Szeregów. 31.08.1944 r. wraz z jej matką gnana z ludnością cywilną; przez Wytwórnię Papierów Wartościowych (ul. Sanguszkii) i kościół św. Wojciecha (Wola) do obozu przejściowego w Pruszkowie - Dulag 121. Stamtąd obie wywiezione pociągiem do niemieckiego obozu koncentracyjnego Ravensbrück. W Ravensbrück więzione od 4 września 1944 r. do 25 kwietnia 1945 r. (Nr. obozowy 63 440, 63 442). Poddawane pracy przymusowej w fabryce Neustadt-Gleve, Mecklenburg. Zachorowała na tyfus, leżała na rewirze. Uratowana przez lekarzkę Janinę Węgierską - Paradecką. 25 kwietnia 1945 r. dzięki inicjatywie hrabiego Folke Bernadotte zabrana przez Szwedzki Czerwony Krzyż pierwszym transportem, z matkami i niemowlętami białymi samochodami do Danii, następnie do Szwecji...

Dzisiaj obchodzimy 80-tą Rocznicę Powstania Warszawskiego. W trakcie II Wojny Światowej zostaliśmy wielokrotnie „ubogacani” kulturą przez naszych sąsiadów: pracą przymusową, obozami koncentracyjnymi, krematoriami, masowymi egzekucjami na ulicach, ludobójstwami jak „Rzeź Woli”, destrukcją miasta w Powstanie Warszawskie i bezpośrednio po Powstaniu... Nasi rodzice doświadczyli tych działań bezpośrednio. Przekazali nam bolesne engramy... Po wojnie próbowali odbudowywać życie broniąc się NIEPAMIĘCIĄ ... Czy NIEPAMIĘTANIE uchroni nas dzisiaj? Dlaczego nie uczymy się z tak ciężko opłaconych przez nasze rodziny lekcji udzielonych nam przez sąsiadów? Kurator wystawy Jerzy Teper postawił pytanie: *A dziś - o naszej polskiej "przyszłości" znowu mają decydować - inni? Jak twórcy - plastycy dziś odnoszą się do Powstania ?* Na wystawie „1944 Powstanie Warszawskie” - w swoich grafikach opowiadam historię mojej mamy.

Hanna Haska, córka Heleny Królikowskiej-Sobótka,
łączniczki, sanitariuszki Szarych Szeregów, więźniarki KL Ravensbrück

Hanna Haska
Arysta Grafik
strona: haska.ca

Grafika artystyczna. Technika mieszana. Łączy doświadczenia akademickiej grafiki warsztatowej z warsztatem cyfrowym. Kreując graficzno - malarską przestrzeń sięga do referencji archiwalnych (architektura symboli - motywy tożsamościowe w kontekście przemian cywilizacyjnych).

Studiowała: Akademia Sztuk Pięknych, Warszawa, KC Art Institute, USA, Digital Media Studios - UToronto, Kanada. Wystawiała w Europie, Ameryce i Azji. Laureatka: Złoty Medal kanadyjskiego stowarzyszenia grafików CAPIC (1999), tytuł Zwycięzca „Konkurs Sztuki Cyfrowej MacWorld” Nowy Jork, USA (2000), III Nagroda światowego konkursu „Renesans” Muzeum Miasta Kobe (2005), Japonia, Grant w trybie konkursowym (2006), Fundacja Pollock-Krasner, Nowy Jork, USA, tytuł Finalista ”Olimpiada Sztuki 2012” Londyn, Anglia. Stypendystka Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego *Kultura w Sieci* (2020).